

2010 - 2011

Programare Orientata spre Obiecte (*Object-Oriented Programming*)

a.k.a. Programare Obiect-Orientata

Titular curs: Eduard-Cristian Popovici

Suport curs: <http://electronica08.curs.ncit.pub.ro/course/view.php?id=113>

Suport curs vechi: <http://discipline.elcom.pub.ro/POO-Java/> si

<http://electronica07.curs.ncit.pub.ro/course/view.php?id=132>

Continut curs Programare Orientata spre Obiecte (in Java)

1. Introducere in abordarea orientata spre obiecte (OO)

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

- 1.2. Evolutia catre abordarea OO
- 1.3. Caracteristicile si principiile abordarii OO
- 1.4. Scurta recapitulare a programarii procedurale/structurate (introducere in limbajul Java)

2. Orientarea spre obiecte in limbajul Java

- 2.1. Obiecte si clase. Metode (operatii) si campuri (attribute)
- 2.2. Particularitati Java. Clase de biblioteca Java (de uz general)
- 2.3. Clase si relatii intre clase. Asociere, delegare, agregare, compunere
- 2.4. Generalizare, specializare si mostenire
- 2.5. Clase abstracte si interfete Java
- 2.6. Polimorfismul metodelor
- 2.7. Clase pentru interfete grafice (GUI) din biblioteca Java Swing

3. Programarea la nivel socket cu Java (pe platforma Java SE)

- 3.1. Clase pentru fluxuri de intrare-iesire (IO)
- 3.2. Introducere in Protocolul Internet (IP) si stiva de protocoale IP
- 3.3. Socketuri flux (TCP) Java.
- 3.4. Clase Java pentru programe multifilare. Servere TCP multifilare
- 3.5. Socketuri datagrama (UDP) Java

Modul de evaluare

10% **prezenta la laborator**

10% **testari la laborator**

10% **teme de casa la laborator**

10% **eseu pe o tema data**

20% **mini-proiect**

– predare la examenul final

40% **examen final** (scris)

– grila +

– programe de scris/comentat

+ bonusuri

– activitate laborator

– teme suplimentare laborator

– mini-proiecte complexe, etc.

ORAR

ANUL UNIVERSITAR 2010 - 2011

AN II SERIA E

		421E	422E	423E	424E
MIERCURI	8-10	METODE NUMERICE Prof IOAN RUSU B312			
	10-12	PROGRAMARE OBIECT-ORIENTATA Prof. EDUARD POPOVICI B312			
	12-14				
	14-16		TTI (S) B09		
	16-18		M N (1)	M N (1)	
	18-20			TTI(L)	
JOI	8-10				
	10-12	DE (s) B09	POO(L)	DE (L)	Mat (L)
	12-14	POO(L)	DE (s) B09	Mat (L)	DE (L)
	14-16	M N (1)	M N (1)	POO(L)	POO(L)
	16-18	MS (s) B09		MS (s) B09	
	18-20		MS (s) B09		MS (s) B09

1. Introducere in abordarea orientata spre obiecte (OO)

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

- **Programarea**
 - **Masinile programabile** (suportul programarii) – curs **CID** si **AMP** (sem II)
 - **Programele de calcul** (tinta programarii) – curs **PC** si **SDA** (anul 1)
 - Programarea ca **rezolvare de probleme** – curs **Inginerie Software (?)**
- **Orientarea spre Obiecte (OO)**
 - **Evolutia catre OO**
 - Masina programabila si **codul masina** – curs **CID** si **AMP**
 - Limbajele de **asamblare** – curs **AMP**
 - Limbajele de **nivel inalt** (pre-OO) – curs **PC** si **SDA**
 - Tipurile de date abstracte (**ADT**) – curs **SDA**
 - **Orientarea spre modelarea realitatii**, entitati bazate pe **responsabilitati** (roluri), **incapsulare duala**, **interfete** (specificare), componente **black-box**, **servicii**, etc.

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

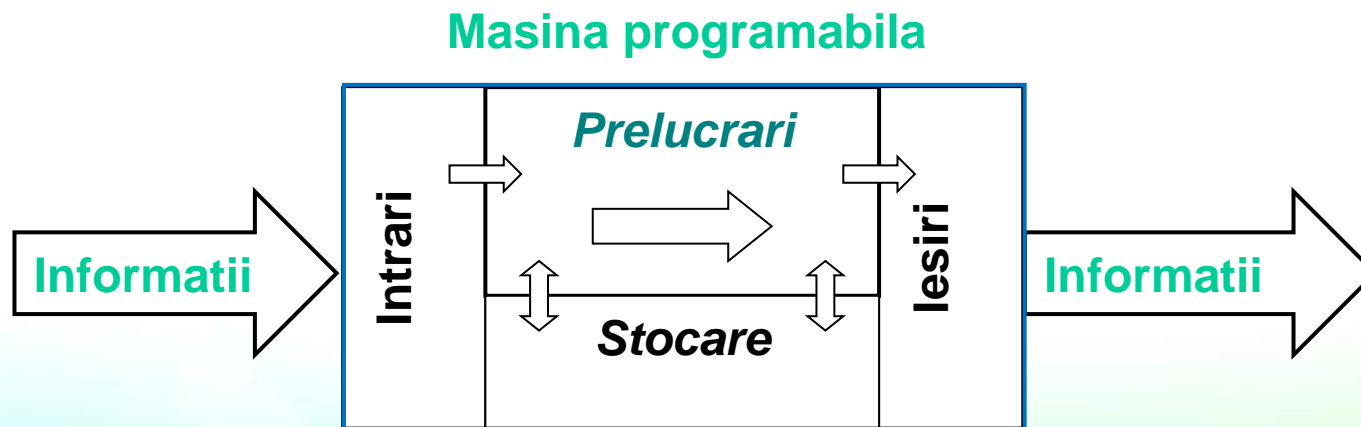
Programarea

- **Masinile programabile** (suportul programarii)
 - curs **CID** si **AMP** (sem II)

Masinile programabile

Calculatorul (sistemul *hardware* de calcul)

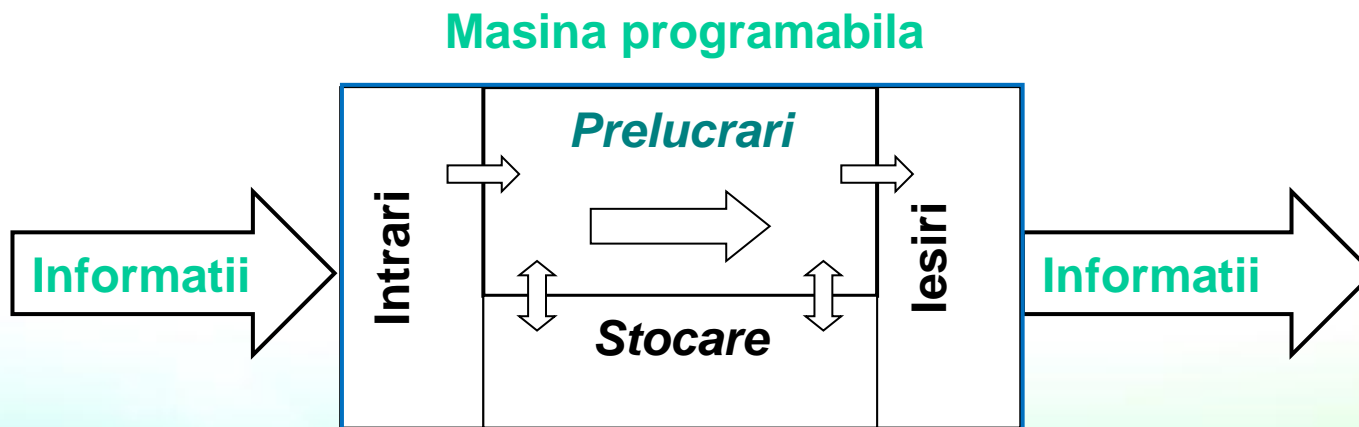
- a aparut cu scopul de a face **calcule matematice**
- poate fi considerat o **masina informatica programabila**
 - fiind o **masina** care **prelucreaza informatii** (numere, cuvinte, tabele, documente, sunete, imagini, instructiuni, relatii, concepte, categorii)
 - pe baza unei **secvente de pasi** numita **program** de calcul

Masinile programabile

Prelucrarea informatiilor

- porneste de la **reprezentarea** acestora
 - **digitala** (secvente de biti – formate din valori 0/1)
- include **stocarea** (memorarea),
- **transferul** (copierea, mutarea) si
- **transformarea** (constructia unor informatii noi din altele vechi)

Programarea

- **Programele de calcul** (tinta programarii)
 - curs **PC** si **SDA** (anul 1)

Programele de calcul si masinile programabile

Pentru a oferi servicii *software* utilizatorilor **concureaza**

- **masina** programabila (calculatorul)
 - sistemul *hardware* care ofera **suportul** de calcul si
- **programele** (de calcul)
 - sistemele *software* care **conduc comportamentul** masinii programabile

Programele de calcul

- sunt **secvente** de pasi (numiti **instrucțiuni**) care **conduc acțiunile** unei **mașini** programabile

secventa de pasi (instrucțiuni)

```
if (x > 1) {  
    cout << "impossible" << endl;  
} else {  
    y = sqrt(1-x);  
    cout << "y is " << y << endl;  
}
```

Programele de calcul si masinile programabile

Programele de calcul

- sunt **specificatii** ale **comportamentelor viitoare** ale unui **calculator**
 - descriu **raspunsurile** la **cereri/evenimente** venite **din exterior/de la utilizator**
 - sub forma de **instructiuni** intr-un “**limbaj**” pe care calculatorul il poate intelege (**cod masina** executabil sau **cod de octeti** interpretabil)
 - obtinute eventual prin **conversie** din instructiuni scrise intr-un **limbaj** pe care il poate intelege mai bine **programatorul**

Limbajul de programare

- este un **limbaj** (sistem de conventii adoptate pentru realizarea unei comunicari) **artificial**
- creat pentru a **intermedia comunicatia** intre **programator** si **masina programabila**
- si pentru a **exprima actiuni** efectuate de masina programabila

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

Programele de calcul si masinile programabile

Modalitatile prin care programatorul poate specifica actiunile unei masini sunt

- **pseudocodul**
 - **descriere compacta si informala de nivel inalt a actiunilor** masinii
 - care utilizeaza conventii structurale ale unui limbaj de programare
 - dar este destinat citirii de catre oameni, nu de catre calculator
 - fiind **usor de inteles** chiar si de catre **ne-programatori**
- **reprezentari vizuale / grafice**
 - **diagrame** (diagrama de flux de date, diagrama MSC, etc.)
 - limbaje de **modelare** vizuala (**UML** – limbajul de modelare unificat)
- **limbajele de programare clasice, textuale**
 - la nivel de **asamblare**
 - de **nivel inalt** (Pascal, C, etc.)

Programele de calcul si masinile programabile

Exemplu de specificatie in “pseudocod” a actiunilor unei masini programabile

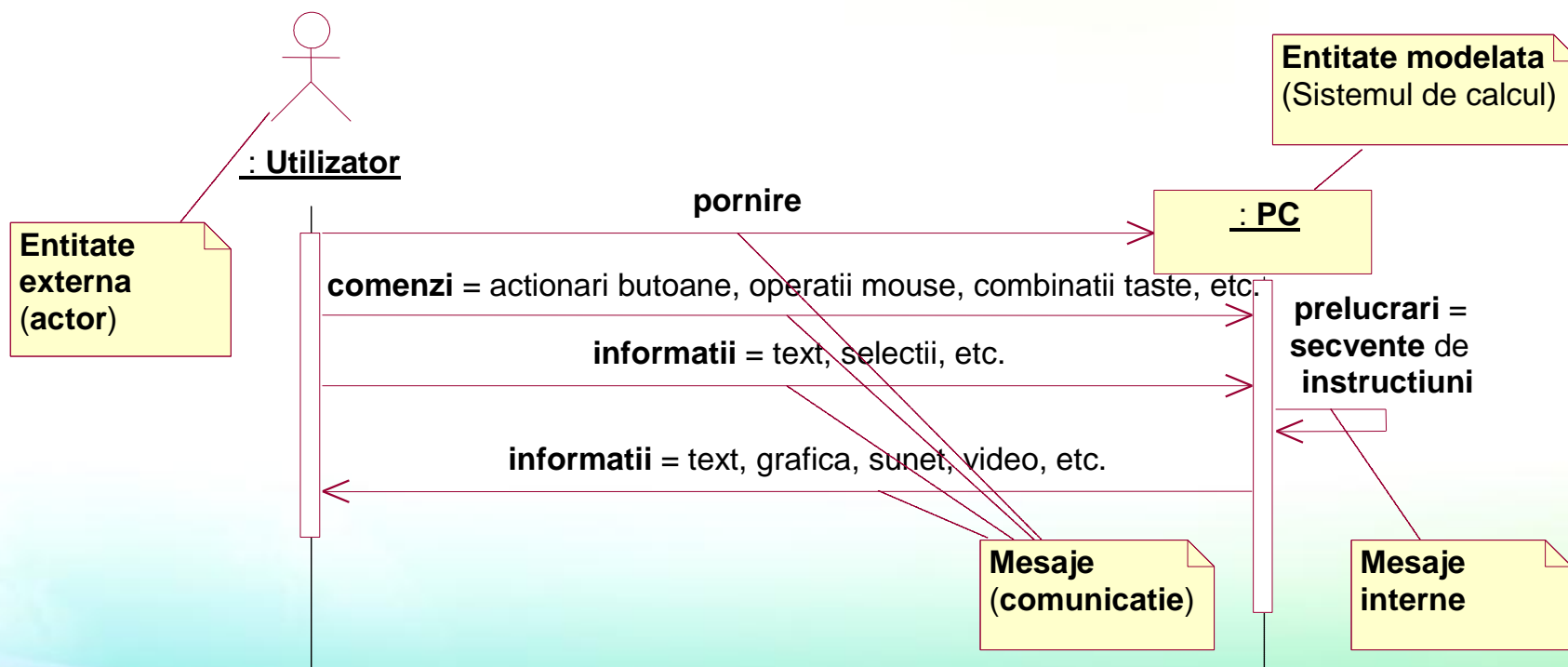
- Programul este **pornit**
- **[Repetat pana la indeplinirea unei conditii bazata pe o informatie anume]**
 - Utilizatorul **da comenzi** (actionari butoane, operatii mouse, combinatii taste, etc)
 - Utilizatorul **introduce** (editeaza) **informatii** (prin consola standard de intrare, interfata grafica, etc.)
 - **[Conditionat de valoarea unei informatii anume]**
 - Programul **realizeaza** o secventa de actiuni (**prelucrari**) asupra informatiilor detinute
 - Programul **afiseaza informatii** pe ecran (prin consola standard de iesire, interfata grafica, etc.)
 - Programul **primeste** un **mesaj** prin retea
 - ...

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

Programele de calcul si masinile programabile

Programele de calcul

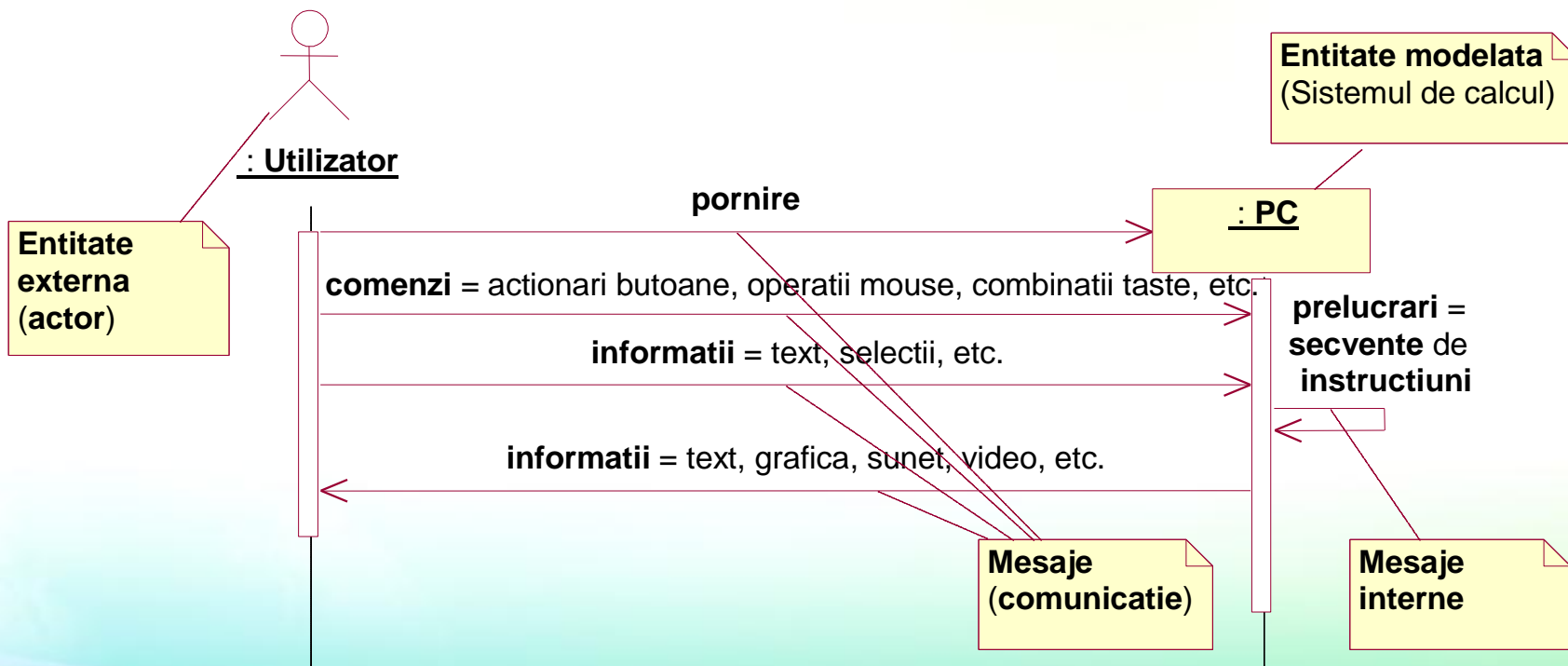
- specificatiile pot fi realizate si intr-o **forma vizuala, grafica**
- de exemplu, prin urmatoarea **diagrama MSC** (*Message Sequence Chart*)
 - care face parte si din **limbajul de modelare unificat (UML)**

Programele de calcul si masinile programabile

Pseudo-codul echivalent diagramei MSC

- Programul este **pornit**
- Utilizatorul **da comenzi** (actionari butoane, operatii mouse, combinatii taste, etc)
- Utilizatorul **introduce** (editeaza) **informatii** (prin consola intrare, interfata grafica, etc.)
- Programul **realizeaza** o secventa de actiuni (**prelucrari**) asupra informatiilor
- Programul **afiseaza informatii** (prin consola intrare, interfata grafica, etc.)

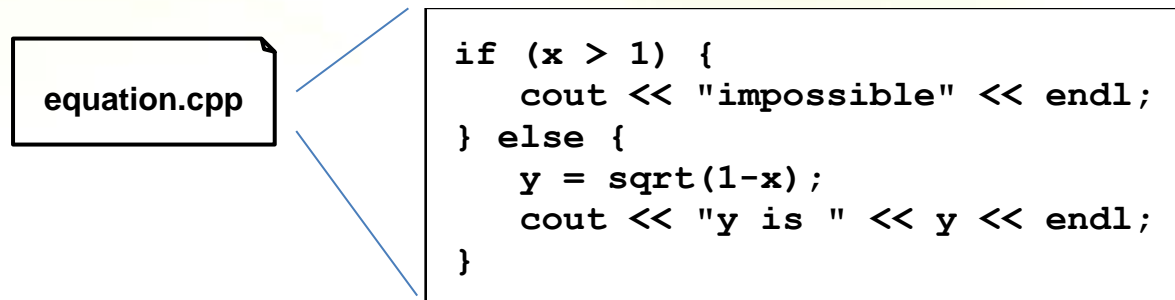

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

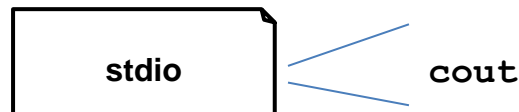
Programele de calcul si masinile programabile

Sarcinile realizate de programele de calcul le separa pe acestea in categorii:

- programe **de aplicatie** diverse
 - se adreseaza direct utilizatorilor (ele sunt **tinta noastra principala**)

- programe **utilitare** (biblioteci, etc.)
 - pentru programatorii care dezvoltă programe de aplicatie (**pot fi tinta**)

- programe **de gestiune a resurselor hardware si software** (sistemele de operare/executie, in general **nu sunt tinta** noastra)

Programele de calcul si masinile programabile

Programarea (implementarea)

- este activitatea de **concepere, scriere si depanare** a programelor de calcul
- este **etapa centrala** a unui **proces mai larg**
 - numit **dezvoltarea** programelor (**programarea in sens larg**)
 - care cuprinde
 - **analiza** (a cerintelor si a domeniului problemei)
 - **proiectare** (a solutiei, arhitectural si de detaliu)
 - **implementare** (codare si depanare a unitatilor de cod ale **solutiei**)
 - **integrare** (a subsistemelor, unitatilor de cod, etc., in sistem)
 - **testare** (a unitatilor de cod – unitara, de integrare, de ansamblu)

1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

Programarea

- Programarea ca **rezolvare de probleme**
– curs **Inginerie Software (?)**

Programele de calcul si masinile programabile

Programele de calcul

- sunt **secvente** de **instructiuni** (pasi) care **conduc actiunile** unei **maşini** programabile

secventa de pasi (instructiuni)

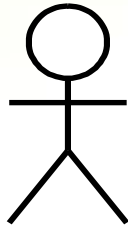
```
if (x > 1) {  
    cout << "impossible" << endl;  
} else {  
    y = sqrt(1-x);  
    cout << "y is " << y << endl;  
}
```

- pot fi definite diferit din diferite **perspective**
 - a **programatorului** – o **solutie** la o **problema** pe care o are de rezolvat
 - a **utilizatorului** – un **serviciu** care ii este **oferit** de catre calculator
(serviciu **creat** de catre **programator**)

Programarea ca rezolvare de probleme

Problemele de rezolvat prin programare

- sunt **enuntate** (specificate informal) de catre viitorii **utilizatori** ai programelor
- sub forma **cerintelor** privind viitoarele **servicii** oferite de programe

Utilizator (client)

Cerinte ↓

*Problema **reala***

Enunt

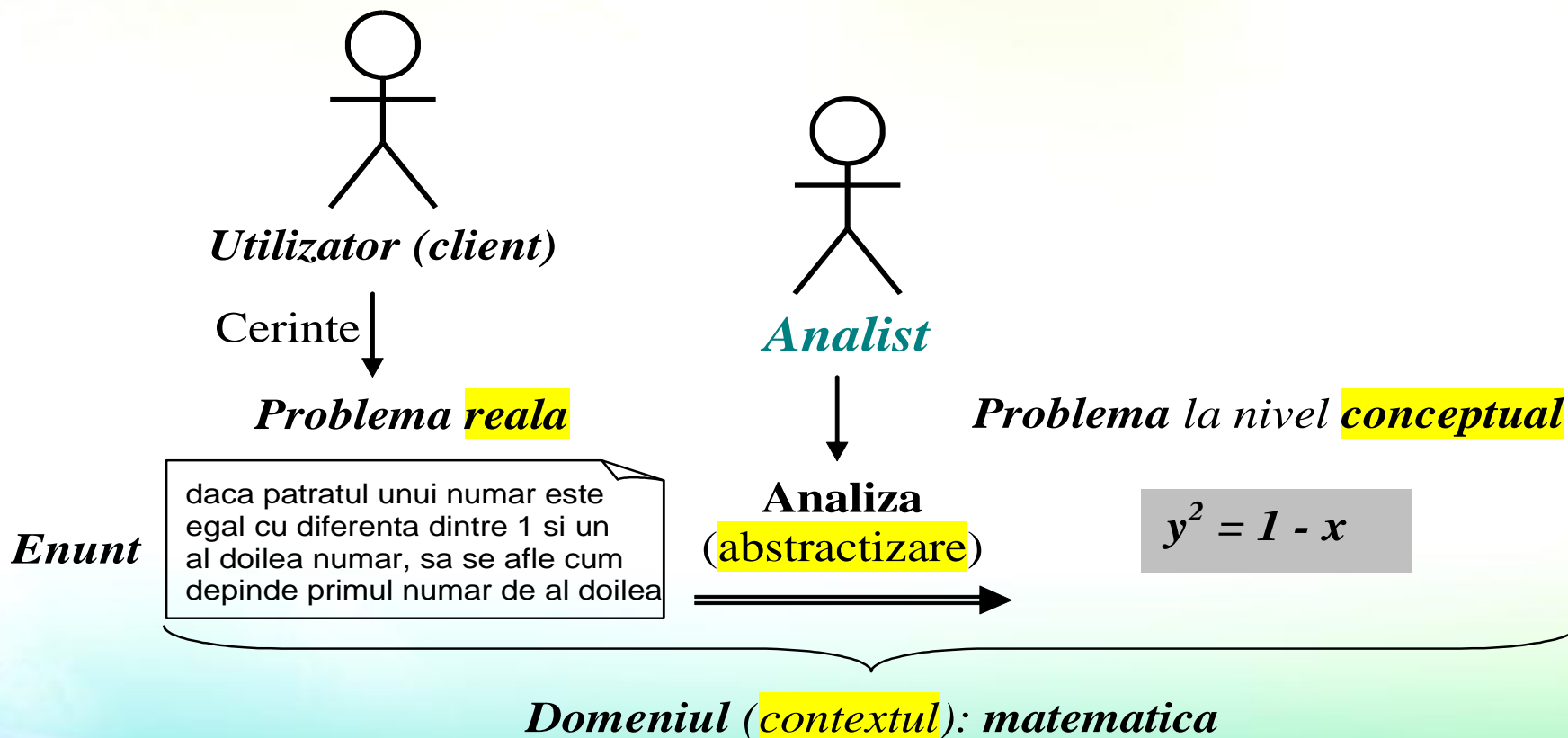
daca patratul unui numar este egal cu diferenta dintre 1 si un al doilea numar, sa se afle cum depinde primul numar de al doilea

*Domeniul (**contextul**): matematica*

Programarea ca rezolvare de probleme

Problemele de rezolvat prin programare

- trebuie mai intai cat mai bine **analizate** si intelese in **context** (domeniu)
- fiind **transformate** din **lumea reala** in **concepte** ale domeniului

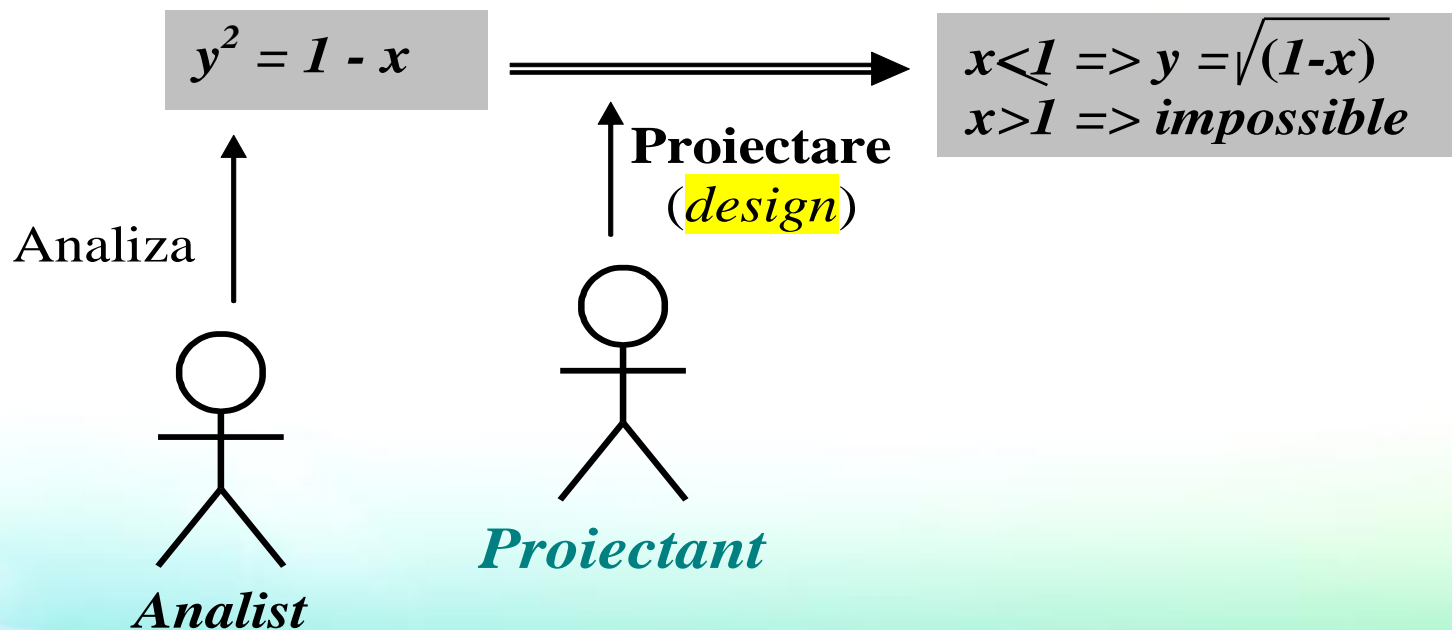
Programarea ca rezolvare de probleme

Problemele de rezolvat prin programare

- sunt apoi **rezolvate** la nivel **conceptual**
- prin **proiectarea** unei **solutii**
abstractii

Problema la nivel *conceptual*

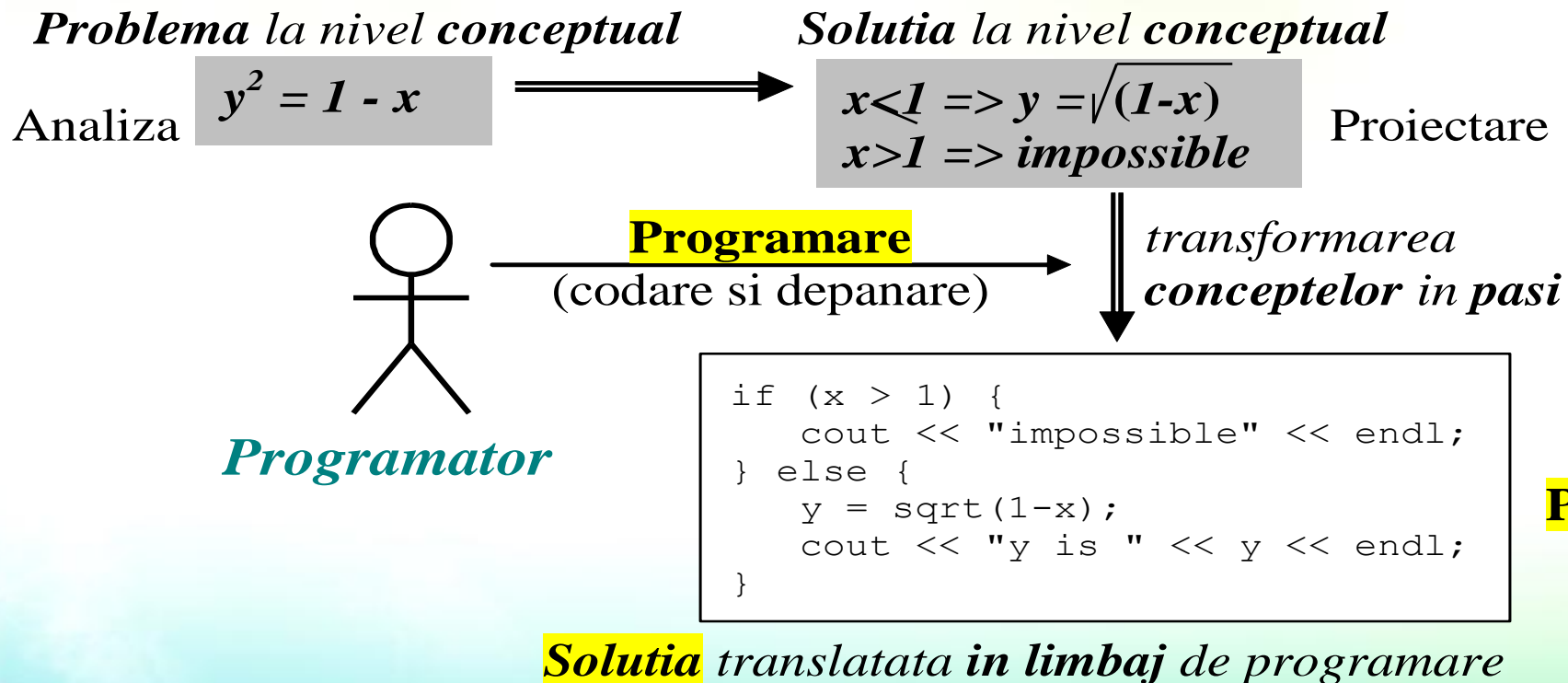
Solutia la nivel *conceptual*

Programarea ca rezolvare de probleme

Solutia conceptuala a unei probleme de rezolvat prin programare

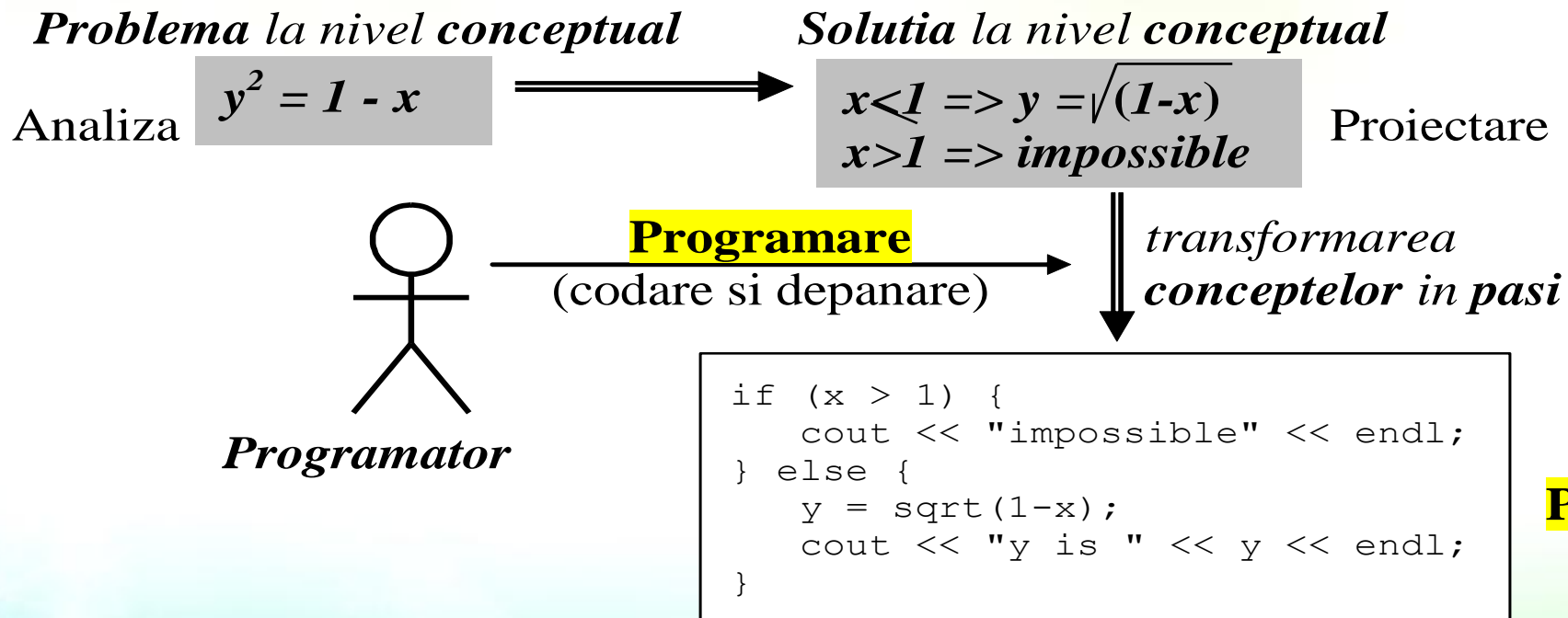
- este apoi **transformata** in pasi (instructiuni)
- care formeaza un **program** de calcul

Programarea ca rezolvare de probleme

Aceasta este perspectiva programatorului

- cu diferitele sale **roluri**: analist, proiectant, programator propriu-zis
- cea din interiorul sistemului **software** (*inside the box*)

Inside the box

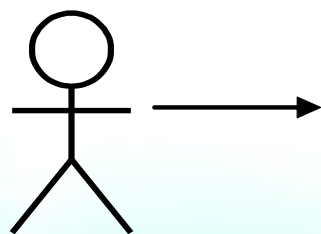
Solutia *translatata in limbaj de programare*

Programarea ca rezolvare de probleme

Perspectiva utilizatorului

– este cea din exteriorul sistemului software (outside the box)

Outside the box
(lumea reala)

Utilizator

```
> equation.exe 0
y is 1
> equation.exe 2
impossible
>
```

Serviciu oferit prin interfata
ca urmare a executiei

Black Box
(abstractizari)
“cutie” care are
“vizibile” doar
intrarile (linii
comanda) si iesirile
(rezultatele afisarii)

Program in limbaj de programare

```
if (x > 1) {
    cout << "impossible" << endl;
} else {
    y = sqrt(1-x);
    cout << "y is " << y << endl;
}
```

compilare ↓ (translatie)

2B	34	6F	FE
24	4C	66	8A
B3	E2	78	9A
CD	B1	85	32
99	04	71	00
00	00	00	00

proces (program
in executie)

cod executabil

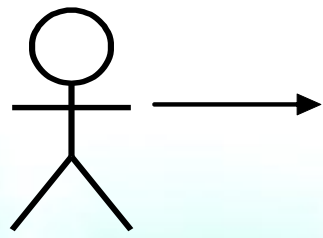
Programarea ca rezolvare de probleme

Perspectiva utilizatorului

– sistemul **software** este vazut ca un **serviciu** oferit de catre o “**cutie neagra**” (**black box**)

Black Box
(abstractizari)
“cutie” care are
“vizibile” doar
intrarile (linii
comanda) si iesirile
(rezultatele afisarii)

Outside the box
(lumea reala)

Utilizator

```
> equation.exe 0
y is 1
> equation.exe 2
impossible
>
```

Serviciu oferit prin interfata
ca urmare a executiei

Program in limbaj de programare

```
if (x > 1) {
    cout << "impossible" << endl;
} else {
    y = sqrt(1-x);
    cout << "y is " << y << endl;
}
```

compilare ↓ (translatie)

2B	34	6F	FE
24	4C	66	8A
B3	E2	78	9A
CD	B1	85	32
99	04	71	00
00	00	00	00

proces (program
in executie)

cod executabil

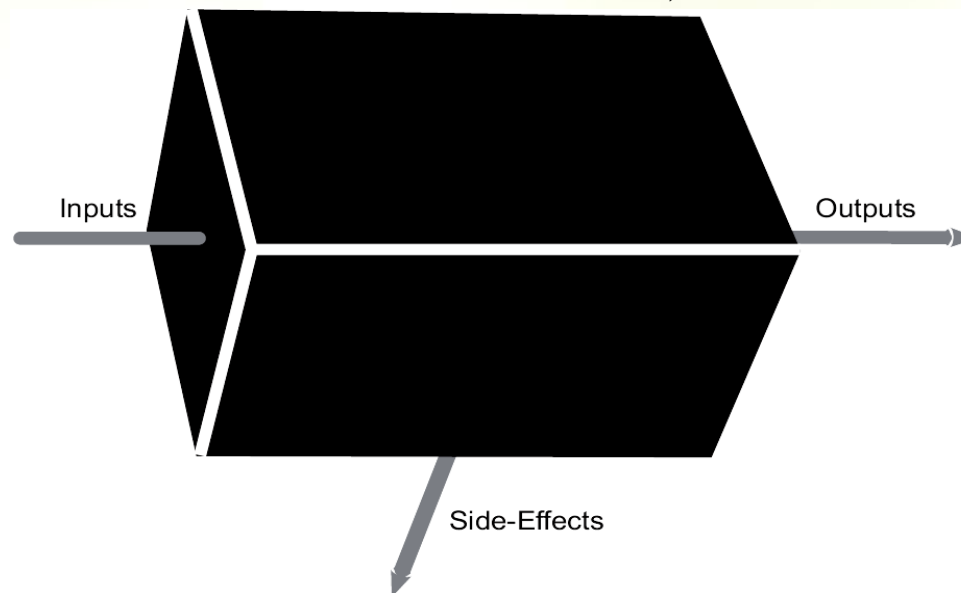
Programarea ca rezolvare de probleme

Perspectiva utilizatorului – programul vazut ca **serviciu** oferit de un **black box**

Black Box

*(incapsulare, abstractizare,
ascunderea detaliilor)*

Utilizator

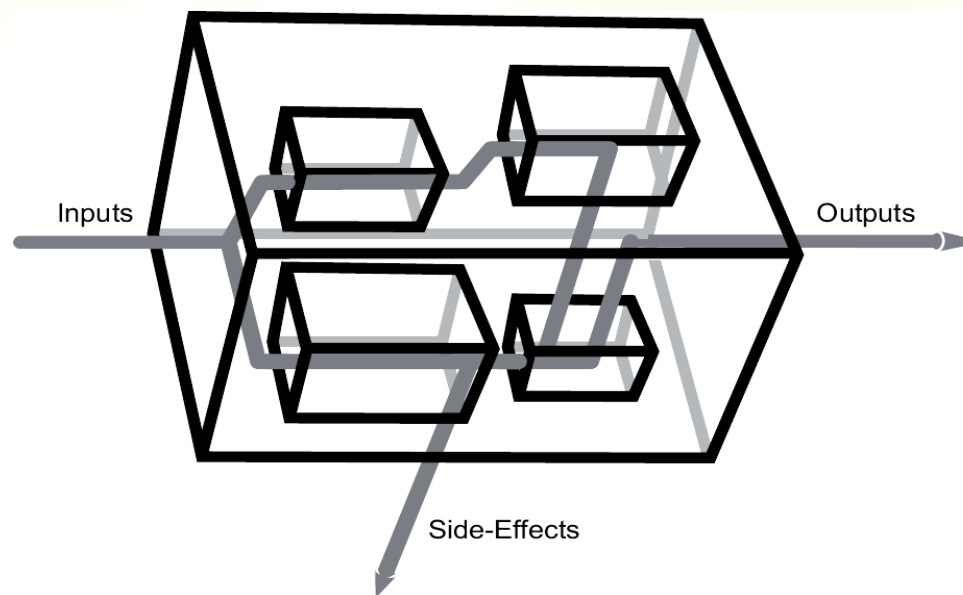
**“se vad” doar intrarile, iesirile,
si efectele colaterale
(serviciile furnizate, interfetele
oferite si necesare)**

Programarea ca rezolvare de probleme

Perspectiva programatorului – programul vazut ca **solutie** white / glass box

White / Glass Box
(*incapsulare, abstractizare*)

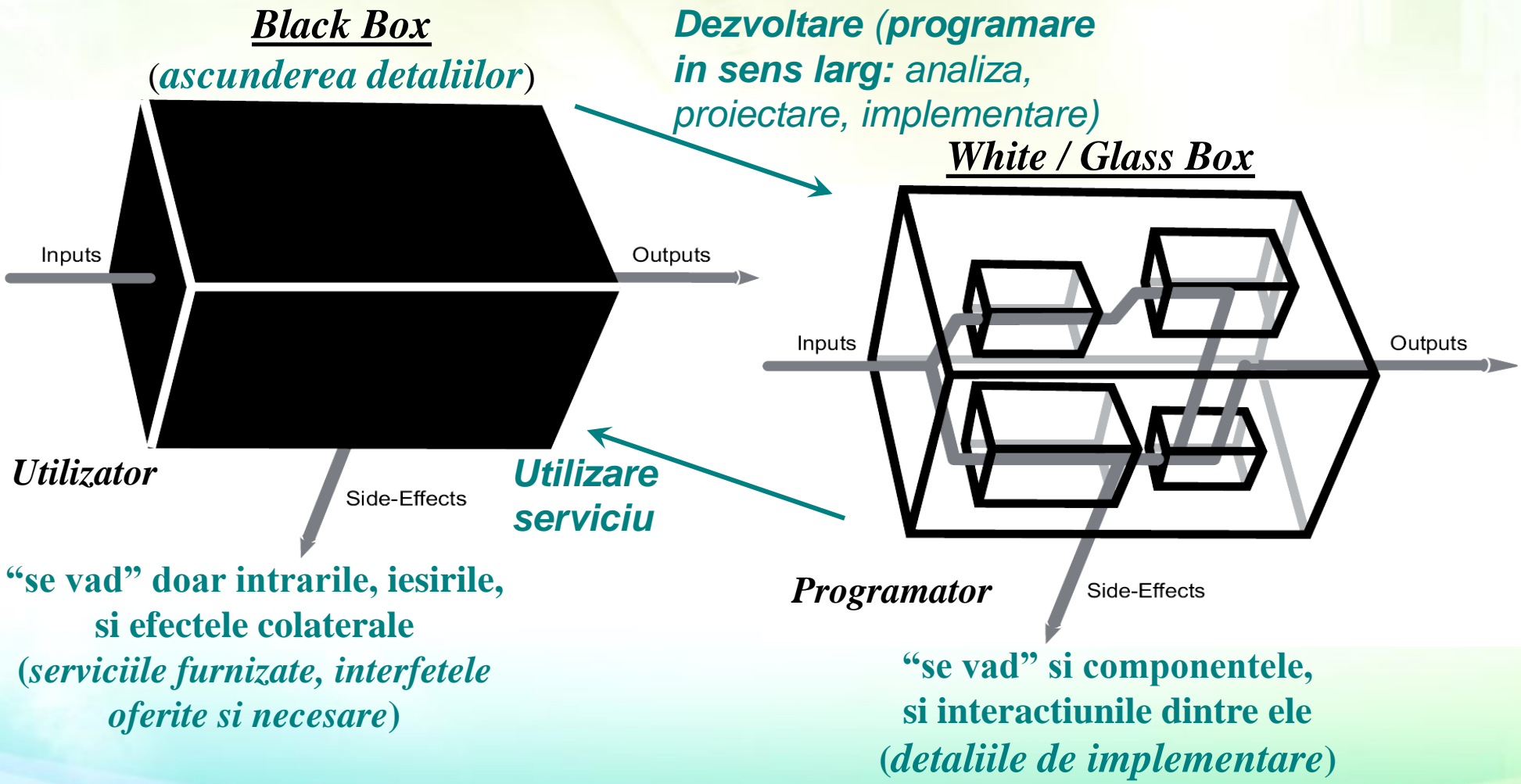
Programator

**“se vad” si componentele,
si interactiunile dintre ele**
(*detaliile de implementare*)

Programarea ca rezolvare de probleme

Perspective asupra programului

Programarea ca rezolvare de probleme

Programele de calcul (sistemele *software*)

– «sunt solutii ale unor probleme de rezolvat intr-un context dat»

➤ **contextul** = domeniul problemei si **constrangerile**

➤ **problema** = **cerintele** utilizatorului si ale aplicatiei

Matematica

daca patratul unui numar este egal cu diferenta dintre 1 si un al doilea numar, sa se afle cum depinde primul numar de al doilea

➤ **rezolvarea** = **procesul de dezvoltare** (analiza, proiectare, codare)

$$y^2 = 1 - x \Rightarrow \begin{cases} x < 1 \Rightarrow y = \sqrt{1-x} \\ x > 1 \Rightarrow \textit{impossible} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{if } (x > 1) \{ \\ \text{cout} \ll \text{"impossible"} \ll \text{endl}; \} \text{ else} \\ \{ \end{cases}$$

➤ **subsolutii** = diagrame, **modele**, prototipuri, **subsisteme**, unitati de cod

➤ **solutia** = **produsul final** (sistemul software)

```
> equation.exe 0  
y is 1
```

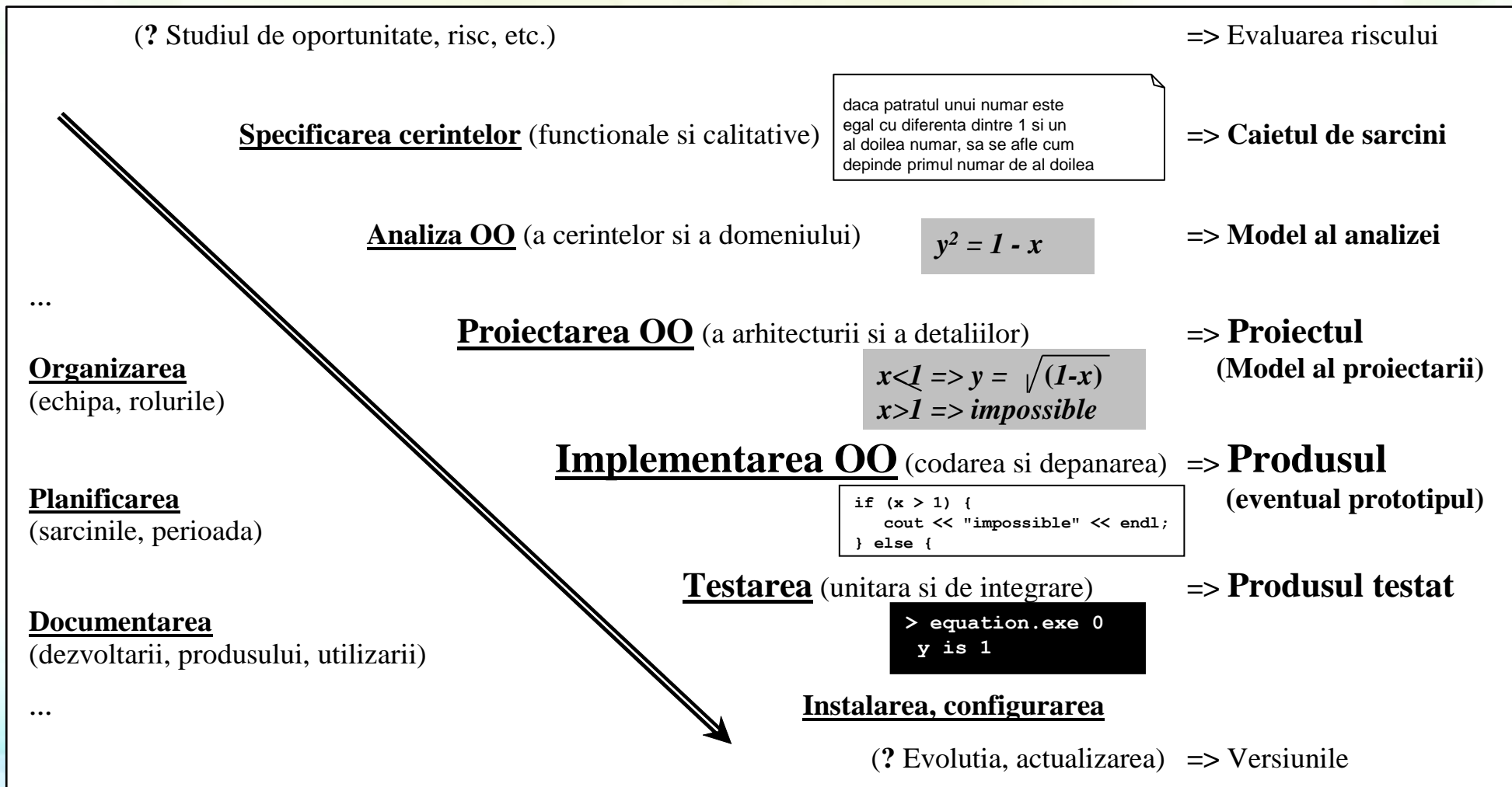

Programarea ca rezolvare de probleme

Programarea (implementarea)

- este activitatea de **concepere, scriere si depanare** a programelor de calcul
- este **etapa centrala** a unui **proces mai larg**
 - numit **dezvoltarea** programelor (**programarea in sens larg**)
 - care cuprinde
 - **analiza** (a cerintelor si a domeniului problemei)
 - **proiectare** (a solutiei, arhitectural si de detaliu)
 - **implementare** (codare si depanare a unitatilor de cod ale **solutiei**)
 - **integrare** (a subsistemelor, unitatilor de cod, etc., in sistem)
 - **testare** (a unitatilor de cod – unitara, de integrare, de ansamblu)

Programarea ca rezolvare de probleme

Principalele activitati ale unui proces de dezvoltare a unui sistem software

Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri

- **Programarea**
 - **Masinile programabile** (suportul programarii) – curs **CID** si **AMP** (sem II)
 - **Programele de calcul** (tinta programarii) – curs **PC** si **SDA** (anul 1)
 - Programarea ca **rezolvare de probleme** – curs **Inginerie Software (?)**
- **Orientarea spre Obiecte (OO)**
 - **Evolutia catre OO**
 - Masina programabila si **codul masina** – curs **CID** si **AMP**
 - Limbajele de **asamblare** – curs **AMP**
 - Limbajele de **nivel inalt** (pre-OO) – curs **PC** si **SDA**
 - Tipurile de date abstracte (**ADT**) – curs **SDA**
 - **Orientarea spre modelarea realitatii**, entitati bazate pe **responsabilitati** (roluri), **incapsulare duala**, **interfete** (specificare), componente **black-box**, **servicii**, etc.